

1 Koje vrste mjera postoje?

Mjere osiguranja koje se primjenjuju u sudskom postupku sljedeće su:

- uspostava sudske hipoteke na nepokretnoj imovini, plovilu ili zrakoplovu koji pripada tuženiku
- oduzimanje imovine tuženika koja je u njegovu posjedu ili posjedu druge osobe i, na temelju toga, unos napomene o zabrani u zemljišne knjige, čime zabrana raspolaganja postaje vidljiva, ili unos u neki drugi registar imovine iz kojeg se može vidjeti zabrana raspolaganja
- zabrana tuženiku da obavlja određene transakcije ili radnje, uključujući određivanjem zabrane približavanja
- zabrana drugim osobama da prenose imovinu na tuženika ili izvršavaju druge obveze u odnosu na tuženika, što može uključivati obvezu prijenosa imovine na sudskog izvršitelja ili uplatu novca na bankovni račun propisan u tu svrhu
- obvezivanje tuženika na polaganje predmeta kod sudskog izvršitelja
- obustava postupka izvršenja i omogućivanje nastavka postupka izvršenja samo uz osiguranje, ili ukidanje mjere izvršenja ako je mehanizam izvršenja osporen podnesenom tužbom, ili ako je treća strana podnijela tužbu za prekid zapljene imovine ili za proglašavanje obveznog izvršenja neprihvatljivim zbog nekog drugog razloga
- zabrana tuženiku da napusti mjesto boravišta, uhićenje tuženika ili određivanje pritvora tuženiku
- obvezivanje tuženika i, prije svega, osiguravatelja na uplatu najmanjeg iznosa koji će vjerojatno postati plativ tijekom postupka, a koji se odnosi na kaznenu štetu ili ugovor o osiguranju
- obvezivanje tuženika na prekid primjene nepoštenih standardnih uvjeta ili obvezivanje osobe koja je preporučila primjenu uvjeta na prekid ili povlačenje preporuke uvjeta u postupku za prekid primjene nepoštenih standardnih uvjeta ili postupku za prekid i povlačenje preporuke uvjeta od strane osobe koja je preporučila primjenu uvjeta
- svaka druga mjera koju sud smatra nužnom.

Za potrebe mjera osiguranja u postupku povodom povrede autorskog prava ili povezanih prava i prava industrijskog vlasništva, sud može, među ostalim, zaplijeniti robu u slučajevima kada postoji sumnja da su povrijeđena prava intelektualnog vlasništva ili odrediti obvezu odricanja od tih prava kako bi se spriječilo njihovo stavljanje na tržište ili distribucija. Ako se kao mjera osiguranja u postupku povodom povrede autorskog prava ili povezanih prava ili prava industrijskog vlasništva za komercijalne svrhe traži zapljena bankovnog računa tuženika ili njegove druge imovine, sud može odrediti obvezu predaje bankovnih, financijskih ili poslovnih dokumenata i omogućivanje njihova pregleda.

Za potrebe mjera osiguranja u postupku zbog nezakonitog stjecanja, upotrebe ili otkrivanja poslovnih tajni sud može, među ostalim, zaplijeniti robu u slučajevima kada postoji sumnja da su za njezin dizajn, karakteristike, funkcioniranje, proizvodnju ili stavljanje na tržište uvelike iskorištene poslovne tajne stečene, upotrijebljene ili otkrivene nezakonito ili odrediti obvezu predaje takve robe kako bi se spriječilo njezino stavljanje na tržište ili distribucija.

U bračnim sporovima, pitanjima uzdržavanja ili ostalim obiteljskim pitanjima, sud za vrijeme trajanja postupka može urediti i sljedeće:

- prava na ostvarivanje roditeljske skrbi nad zajedničkim djetetom
- kontakt roditelja s djetetom
- predaju djeteta drugom roditelju
- poštovanje obveze uzdržavanja na temelju zakona i, među ostalim mjerama, obvezivanje tuženika na pružanje financijske potpore ili osiguranja za vrijeme trajanja postupka
- uporabu predmeta iz zajedničkog kućanstva i uporabu zajedničkog mjesta stanovanja bračnih drugova
- predaju ili uporabu predmeta koji su namijenjeni za osobnu uporabu bračnog druga ili djeteta
- ostala pitanja koja se odnose na brak ili obitelj koja je potrebno brzo riješiti s obzirom na okolnosti.

2 Pod kojim se uvjetima takve mjere mogu naložiti?

2.1 Postupak

O prijedlozima za određivanje mjere osiguranja u postupku sud odlučuje najkasnije prvog radnog dana nakon datuma podnošenja prijedloga. Sud o prijedlogu za određivanje mjere osiguranja može odlučiti na kasniji datum ako prije toga želi saslušati tuženika.

Tuženik i ostali sudionici u postupku ne dobivaju obavijest o raspravi o prijedlogu za određivanje mjere osiguranja. Ako je to razumno i, prije svega, ako se prijedlogom traži privremeno uređivanje spornog pravnog odnosa, sud može prvo saslušati tuženika.

Sud mjere osiguranja može odrediti i na temelju prijedloga prije podnošenja tužbe. U prijedlogu bi trebali biti navedeni razlozi zašto tužba nije odmah podnesena. Prijedlog je potrebno podnijeti odgovarajućem sudu u skladu s odredbama o nadležnosti. Ako sud odredi mjere osiguranja prije podnošenja tužbe, sud će odrediti rok unutar kojeg podnositelj molbe mora podnijeti tužbu. Rok ne smije biti dulji od mjesec dana. Ako tužba nije podnesena na vrijeme, sud će ukinuti mjere osiguranja.

Ako je nužno, sud može odrediti mjeru osiguranja u postupku ako je predmetna imovina u njegovoj mjesnoj nadležnosti čak i ako je tužba podnesena ili je trebala biti podnesena drugom estonskom sudu, stranom sudu ili odboru za arbitražu. U odnosu na imovinu koja je unesena u javni registar, mjeru osiguranja u postupku može primijeniti i sud koji je nadležan u mjestu registra te, u slučaju plovila, sud koji je nadležan u matičnoj luci plovila.

Sud može uvjetovati određivanje mjere osiguranja ili nastavak primjene mjere osiguranja pružanjem osiguranja za nadoknadu moguće štete uzrokovane suprotnoj stranci ili trećoj osobi.

Sud mjeru osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu određuje isključivo ako se daje osiguranje u vrijednosti od najmanje 5 % iznosa potraživanja, ali ne manje od 32 EUR i ne više od 32 000 EUR. Ako se kao mjera osiguranja traži pritvor tuženika ili zabrana tuženiku da napusti mjesto boravišta, iznos osiguranja ne smije biti manji od 3200 EUR ni veći od 32 000 EUR.

Ako su ispunjeni preduvjeti za traženje jamstva, sud svejedno može odbiti zatražiti jamstvo u cijelosti ili djelomično ili može naložiti plaćanje jamstva u obrocima ako se od tužitelja ne može razumno očekivati da dostavi jamstvo zbog ekonomskih ili nekih drugih razloga, a neodređivanje mjere osiguranja moglo bi imati teške posljedice po tužitelja, ili bi traženje jamstva bilo nepošteno za tužitelja zbog nekog drugog razloga.

2.2 Glavni uvjeti

Sud može odrediti mjeru osiguranja na zahtjev tužitelja ako postoji razlog vjerovati da bi se time moglo otežati ili onemogućiti izvršenje sudske presude. Ako je jasno da će se sudska presuda izvršavati izvan Europske unije i da izvršenje nije zajamčeno na temelju međunarodnog sporazuma, pretpostavlja se da će u slučaju neodređivanja mjere osiguranja izvršenje sudske presude biti teško ili nemoguće.

Kako bi odredio mjeru osiguranja za tužbu čiji cilj nije novčano potraživanje protiv tuženika, sud može privremeno urediti sporni pravni odnos i, prije svega, način uporabe predmeta, ako je to nužno za sprječavanje značajne štete ili samovoljnog djelovanja ili iz nekog drugog razloga. To se može učiniti bez obzira na to postoji li razlog vjerovati da bi u slučaju neodređivanja mjere osiguranja izvršenje sudske presude bilo teško ili nemoguće. U bračnim sporovima, pitanjima uzdržavanja ili ostalim obiteljskim pitanjima, sud isto tako može primjenjivati mjere na vlastitu inicijativu.

Za tužbu koja uključuje buduće ili ovisno potraživanje, ili tužbu povezanu s poslovnim nastanom može se odrediti i mjera osiguranja. Ovisno potraživanje ne osigurava se ako se pretpostavlja da uvjet nije nastao za vrijeme postupka.

Sud može primijeniti i mjeru za osiguranje radnje u vezi sa sudskim postupkom ili arbitražnim postupkom koji se provodi u inozemstvu.

Mjera osiguranja u postupku može se primijeniti i ako tužitelj želi osigurati nekoliko tražbina protiv istog tuženika.

Mjere osiguranja u postupku moraju se birati na način da mjera, kada se primijeni, tuženika optereti samo u onoj mjeri u kojoj se to smatra razumnim uzimajući u obzir zakonite interese tužitelja i okolnosti. Prilikom određivanja mjere osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu potrebno je uzeti u obzir vrijednost tužbe. Sud može istodobno primijeniti nekoliko mjera osiguranja.

Pritvor ili zabrana osobi da napusti mjesto boravišta kao mjera osiguranja može se primjenjivati samo ako je to nužno za osiguranje usklađenosti sa sudskom presudom i ako je očito da bi ostale mjere osiguranja bile nedovoljne za osiguranje potraživanja, u prvom redu ako postoji razlog vjerovati da će osoba vjerojatno otići u stranu državu ili odnijeti svoju imovinu u stranu državu. Pritvor osobe izvršava policija na temelju sudske odluke.

Pritvor ili zabrana osobi da napusti mjesto boravišta mogu se upotrijebiti za osiguranje imovinskog potraživanja samo ako je vrijednost spora veća od 32 000 EUR.

Ako sud osobi odredi pritvor ili joj zabrani napuštanje mjesta boravišta odlukom o mjeri osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu ili odlukom o mjeri osiguranja u postupku, sud određuje iznos novca koji je potrebno uplatiti na bankovni račun namijenjen u te svrhe ili za koji je potrebno pružiti bankovno jamstvo. Nakon uplate novca ili pružanja osiguranja, prestaje izvršenje odluke o mjeri osiguranja. U takvim slučajevima, i na temelju zahtjeva tuženika, sud ukida mjeru osiguranja i zamjenjuje je novčanim iznosom ili bankovnim jamstvom.

Privremena pravna zaštita može se primjenjivati u postupcima povodom tužbe samo ako je to predviđeno zakonom. Ako se privremena pravna zaštita može primjenjivati u skladu sa zakonom u postupcima povodom prijedloga, to se može učiniti ako je nužno za očuvanje ili privremeno uređivanje postojeće situacije ili položaja, ako to nije predviđeno zakonom. Osim ako je zakonom propisano drukčije, odredbe o mjerama osiguranja primjenjuju se na privremenu pravnu zaštitu. Ako je postupak moguće pokrenuti samo prijedlogom, sud može primijeniti privremenu pravnu zaštitu i ukinuti ili izmijeniti odluku o privremenoj pravnoj zaštiti samo na temelju tužbe, osim ako je zakonom propisano drukčije.

3 Predmet i priroda takvih mjera?

3.1 Koja vrsta imovine može podlijegati takvim mjerama?

Ovisno o prirodi i cilju mjere, mjere se mogu primjenjivati na pokretnu i nepokretnu imovinu, uključujući novac te plovila i zrakoplove.

3.2 Koji su učinci takvih mjera?

Zapljena imovine

U slučaju zapljene imovine, tuženik tom imovinom ne smije raspolagati. Uz zapljenu ostale pokretne imovine, osim plovila koje je upisano u registar plovila ili zrakoplova koji je upisan u registar civilnih zrakoplova, stvara se pravo osiguranja nakon zapljene.

U slučaju zapljene nepokretne imovine ili registrirane pokretne imovine ili nekog drugog predmeta, napomenu o zabrani raspolaganja imovinom treba unijeti u zemljišne knjige ili drugi registar u korist tužitelja na temelju prijedloga tužitelja i odluke o određivanju mjere osiguranja. Na zahtjev tužitelja, sud mu prosljeđuje odluku za potrebe neovisnog unosa napomene o zabrani u registar.

Na temelju zahtjeva tužitelja ili tuženika, sud može naložiti prodaju zaplijenjenog predmeta, a novac zarađen prodajom polaže se na bankovni račun namijenjen u tu svrhu ako bi se vrijednost predmeta mogla značajno smanjiti ili bi čuvanje predmeta uključivalo nerazumne troškove.

Zapljenu imovine organizira sudski izvršitelj. Sudski izvršitelj stavlja zaplijenjeni predmet pod svoj nadzor na temelju zahtjeva osobe koja je zatražila određivanje mjere osiguranja. U takvim slučajevima sudski izvršitelj zabranjuje uporabu predmeta djelomično ili u potpunosti te može davati naredbe u vezi s predmetom, uključujući za organizaciju pohrane predmeta.

Sudska hipoteka

Osim ako je zakonom propisano drukčije, sudskom hipotekom na nepokretnoj imovini, plovilu upisanom u registar plovila ili zrakoplovu upisanom u registar civilnih zrakoplova osobi koja je zatražila određivanje mjere osiguranja daju se jednaka prava u odnosu na druga prava kojima je opterećen predmet kao što je pravo koje se korisniku hipoteke dodjeljuje hipotekom ili pomorskom hipotekom ili pravo koje se zalogoprimcu dodjeljuje registriranim osiguranjem.

Iznos hipoteke iznos je osiguranog potraživanja koji se unosi u zemljišne knjige, registar plovila ili registar civilnih zrakoplova. Ako je glavno potraživanje manje od 640 EUR, neće se odrediti sudska hipoteka, pod uvjetom da je moguće primijeniti druge mjere osiguranja koje su manje štetne za tuženika.

Sudska hipoteka unosi se u zemljišne knjige, registar plovila ili registar civilnih zrakoplova u korist tužitelja na temelju zahtjeva tužitelja i odluke o mjeri osiguranja. Na zahtjev tužitelja, sud mu prosljeđuje odluku za potrebe neovisnog unosa sudske hipoteke u registar. Hipoteka nastaje nakon unosa u registar. Nakon uspostave sudske hipoteke na plovilu ili zrakoplovu, sudski izvršitelj preuzima nadzor nad plovilom ili zrakoplovom na temelju zahtjeva osobe koja je zatražila određivanje mjere osiguranja. U takvim slučajevima sudski izvršitelj djelomično ili potpuno zabranjuje uporabu plovila i može davati druge naredbe u vezi s plovilom.

Zabrana napuštanja mjesta boravišta

Zabranom napuštanja mjesta boravišta predmetnoj se osobi zabranjuje napuštanje mjesta boravišta na dulje od 24 sata bez dopuštenja suda. Kako bi mogao primijeniti zabranu napuštanja mjesta boravišta, sud poziva tuženika, ako je tuženik fizička osoba, ili člana upravljačkog tijela tuženika, ako je tuženik pravna osoba, i u tu svrhu dobiva njegov ili njezin potpis.

3.3 Koliko dugo takve mjere vrijede?

Ako sud osobi odredi pritvor ili joj zabrani napuštanje mjesta boravišta odlukom o mjeri osiguranja u postupku koji se odnosi na potraživanje u novcu ili odlukom o mjeri osiguranja u postupku, sud određuje iznos novca koji je potrebno uplatiti na bankovni račun namijenjen u te svrhe ili za koji je potrebno pružiti bankovno jamstvo. Nakon uplate novca ili pružanja osiguranja, prestaje izvršenje odluke o mjeri osiguranja.

Na zahtjev stranke sud može odlukom zamijeniti jednu mjeru osiguranja drugom.

Ako se sudska hipoteka uspostavi na nekoliko predmeta nepokretne imovine, plovila ili zrakoplova, sud u presudi o mjeri osiguranja za svaki opterećeni predmet navodi iznos novca koji je potrebno uplatiti na bankovni račun namijenjen u tu svrhu ili za koji je potrebno dati bankovno jamstvo. Nakon uplate novca ili pružanja osiguranja ukida se izvršenje mjere osiguranja. Ako se mjera osiguranja ukine ili se mjera osiguranja zamijeni, vlasnik nepokretne imovine, plovila ili zrakoplova postaje vlasnik hipoteke. Na zahtjev vlasnika sudska hipoteka briše se iz zemljišnih knjiga, registra plovila ili registra civilnih zrakoplova na temelju odluke kojom se ukida mjera osiguranja.

Ako se okolnosti promijene i, prije svega, uzrok za mjeru osiguranja prestane postojati ili se ponudi jamstvo, ili zbog nekog drugog razloga predviđenog zakonom, sud na zahtjev stranke može ukinuti mjeru osiguranja. Nenovčana mjera osiguranja može se ukinuti ili izmijeniti zamjenom za uplatu u novcu isključivo uz suglasnost tužitelja ili iz dobrog razloga.

Sud mjeru osiguranja ukida sudskom presudom ako tužba nije uspješno riješena, ili odlukom ako tužba nije prihvaćena ili je postupak okončan. Sud isto tako ukida mjeru osiguranja ako je odluku o osiguranju donio drugi sud, osim ako je zakonom propisano drukčije.

U bračnim sporovima, pitanjima uzdržavanja ili ostalim obiteljskim pitanjima, sud može na vlastitu inicijativu izmijeniti ili poništiti odluku o mjeri osiguranja.

4 Je li moguća žalba protiv takve mjere?

Stranka može podnijeti žalbu protiv odluke kojom županijski ili okružni sud određuje mjeru osiguranja, zamjenjuje jednu mjeru osiguranja drugom ili ukida mjeru osiguranja. Na presudu okružnog suda o žalbi protiv odluke pokrajinskog suda moguće se žaliti Vrhovnom sudu (*Riigikohus*), samo ako je vrijednost spora veća od 100 000 EUR ili ako je osoba pritvorena ili joj je kao mjera osiguranja zabranjeno da napusti mjesto boravišta.

Na odluke o privremenoj pravnoj zaštiti moguća je žalba. Na odluke okružnog suda o takvim žalbama nije se moguće žaliti Vrhovnom sudu, osim ako je zakonom propisano drukčije.

Posljednji put ažurirano: 17/09/2020

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.